

‘Te veel geschillen over verschillen’

Presentatie jaarverslag 2015-2016

Commissie Onderwijs

**Bruno Vanobbergen
Kinderrechtencommissaris**

Waar knelt het?

Straffen op school

“Ik ben schoolpsycholoog in een OV4-school, type 9. Een 15-jarige leerling met ASS en ODD maakt het medeleerlingen en leerkrachten erg moeilijk. We proberen hem samen met het CLB, de ouders, zijn psycholoog en psychiater te begeleiden. Hij gaat ook anderhalve dag per week op time-out. Dat helpt allemaal niet. Hij daagt constant uit en gaat fysiek over de schreef. Deze week gooide hij met steentjes naar een leerkracht. Nu blijft hij weigeren om daarover met mij en die leerkracht te praten en zijn excuses aan te bieden. Hij heeft nergens nog zin in. Hij vindt dat hij vaak onterecht gestraft wordt. Hij is vooral kwaad op de school omdat we volgend jaar zijn richting niet meer aanbieden en hij dus van school moet veranderen. Medeleerlingen en leerkrachten hebben nu even ademruimte en rust nodig. Daarom zouden we de leerling tien dagen preventief willen schorsen. Wat vindt het Kinderrechtencommissariaat daarvan?”

Recent initiatief LOP S0 Antwerpen

- Doel: aantal definitieve uitsluitingen in Antwerpen verminderen
- Hoe?
 - Afstemming orde- en tuchtbeleid
 - Herstelgericht werken
 - Dialoog met leerlingen en ouders
 - Geen definitieve uitsluitingen meer na de paasvakantie
 - Bij definitieve uitsluiting: binnen de 10 dagen nieuwe school + plan begeleidingsnoden
 - Bemiddeling via het LOP

Straffen op school

- Opvolging dossier 2015: positieve signalen
- Blijvende aandacht voor maatregelencontinuüm
- Zorg en begeleiding verbreden en verdiepen
 - Volgkaarten en gedragscontracten als reflectie-instrument
 - Samenwerking met externe organisaties verdiepen
- Inzetten op herstelgericht werken
 - Werken aan constructieve oplossingen
 - Herstellen na afzondering
 - De beroepscommissie en wat daarna?
 - Opnieuw een school vinden: zorgvuldig omgaan met het inschrijvingsrecht

Samenwerken voor positieve ervaringen

De vader van de 9-jarige Matteo mailt begin mei de Klachtenlijn. Matteo zit al bijna een maand in afzondering. Hij mag niet meer in de klas en op de speelplaats. Hij moet zijn lessen volledig alleen in het eerste leerjaar maken. Eten doet hij op het secretariaat. Hij mag geen activiteiten meer meedoen tot het einde van het schooljaar. Zwemlessen en turnen mag hij ook niet meedoen. De vader vraagt onze hulp want hij krijgt geen gehoor bij de school.

Gewelddvrije school

Pesten

■ Klachten

- Minder eerstelijnsvragen
- School neemt probleem niet ernstig, eenzijdige focus op 'het weerloze kind', zorgsysteem school biedt geen duurzame oplossing

■ Klachten verhelpen

- Beluisteren van leerling, ouders, school en CLB
- Ondersteunen met advies
- Proberen gestokte samenwerking opnieuw op gang trekken

■ Aandacht voor schoolbrede en integrale aanpak

Inzet verbreden

Alicia zit in het zesde leerjaar. Begin oktober belt ze de Klachtenlijn. Ze wordt al meer dan een jaar gepest door klasgenoten. In de klas, op de speelplaats, in de refter en via sms. Het gebeurt heel geniepig. Vorig schooljaar meldde haar moeder het aan de juf. Die hield klasgesprekken. Het pesten stopte dan even. Daarna werd het CLB ingeschakeld. Alicia werd doorverwezen naar een psycholoog om te werken aan haar welbevinden en zelfredzaamheid. Alicia schrijft dat ze sterker moet worden, maar daardoor stoppen de beledigingen, het pijn doen en de bedreigingen nog niet. Eind vorig schooljaar had moeder er genoeg van en stapten ze naar de politie. Dat wordt Alicia nu heel kwalijk genomen. Alicia is bang en wil van school veranderen, maar in Brussel is dat niet eenvoudig. Ze vraagt of wij kunnen helpen.

Recht op uitleg?

Dit schooljaar heb ik een leerkracht die kwetsende uitspraken doet als ik om uitleg vraag. Dat ik als 18-jarige toch maar een dom kiekeben bijvoorbeeld. Na een tijdje hebben andere leerkrachten dat overgenomen. Ik word regelmatig kwaad en reageer verbaal. Dan beginnen ze over mijn gedrag opmerkingen te geven. Ik stapte naar de directeur. Weer krijg ik te horen dat ik als 18-jarige maar sterker in mijn schoenen moet staan. De school lijkt niet te beseffen dat ik ze nodig heb om mijn diploma te halen. Ik ben dan misschien wel meerderjarig, ik ben misschien niet de slimste, ik ben inderdaad al twee keer blijven zitten, maar ik zet wel door om mijn diploma te halen. Heb ik dan geen recht op een deftige uitleg?

Leerlingenvervoer

Evenwicht vinden

Ons 6-jarige zoontje heeft een ernstige beperking aan zijn linkerbeen. Hij is al een paar keer gevallen op de ochtendbus omdat hij moeilijk zijn evenwicht kan houden. De chauffeur vertrekt onmiddellijk en trekt hard op. De busbegeleidster helpt ook niet echt, want zij is vooral bezig met papieren. Mijn vrouw is ongerust. Ze stapte zelf mee op om ervoor te zorgen dat de bus pas vertrekt als ons zoontje op zijn plaats zit. Dat werd haar niet in dank afgenomen. Ze werd verbaal hard aangepakt door de chauffeur en de busbegeleidster. We zijn erg geschrokken en brengen ons zoontje nu zelf naar school. Dat is niet evident.

We willen dat ons zoontje weer mee kan met de bus, maar we zijn bang voor de reactie van de begeleidster en de chauffeur. Wat kunnen we doen?

Kan het Kinderrechtencommissariaat helpen?

Leerlingenvervoer: Terensweg tot aan schoolpoort

- Klachten blijven
- Advies bij conceptnota
 - Informeer helder
 - Blijf investeren in vorming van begeleiders
 - Ondersteun ouders en kinderen maximaal
 - Zorg voor goede samenwerking tussen verschillende lokale actoren
 - Voorkom willekeur. Stel centraal gedefinieerde criteria op als referentiekader
 - Baken verzorgingsgebieden zorgvuldig af en zorg voor goede communicatie tussen verzorgingsgebieden onderling
 - Installeer een toezichts- en een klachtmechanisme
- Opvolgen pilootprojecten

Bijzondere aandacht
voor specifieke groepen
leerlingen

Leerlingen met een beperking

- Knelpunten uitvoering M-decreet: tussentijdse evaluatie
- Klachten
 - Competentieontwikkeling hard nodig – bijzondere aandacht voor leerlingen met een verstandelijke beperking/gedragsstoornis
 - Inhoudelijke geschillen over redelijke aanpassingen: laagdrempelige bemiddeling tussen ouders en de school is nodig
- Bijzondere aandacht voor:
 - Vermijden van nieuwe vorm van sociale segregatie
 - Ondersteuning van leerkracht én leerling
 - Nood aan een lange termijn-visie op inclusie en BuO

Leerlingen die langdurig ziek zijn

- Blijvend investeren in bekendmaking TOAH bij ouders en leerlingen
- Informatieplicht scholen (recht op synchroon internetonderwijs in schoolreglement is positief)
- Verzekeren van onderwijscontinuïteit
- Bijzondere aandacht voor leerlingen met psychische problemen

Kinderen op de vlucht

- Asielcrisis: Vlaanderen zet zich schrap en zorgt voor een warm onthaal
- Monitoring sluiting noodopvang en de invloed op schoolloopbaan kinderen en jongeren
- Humaan asielbeleid = beleid dat scholen mee betreft
- Laat kinderen en jongeren die hier al langer verblijven hun onderwijstraject afwerken

Leerlingenbegeleiding

Duidelijke krijtlijnen vertalen naar toegankelijke zorg

■ Uitdagingen:

- Duidelijk gedragen visie op zorg: in schoolreglement en als erkenningsvoorwaarde
- Samenwerking en communicatie: CLB's en scholen die ook buiten de schooluren toegankelijk zijn
- Gemeenschappelijk kader: afstemmen tussen beleidsdomeinen onderwijs en welzijn
- Gemeenschappelijk zorgdossier: geen open dossier
- Rol en positie CLB uitklaren: spanningsvelden analyseren en draaischijffunctie duidelijk uitwerken
- Belang van geestelijke gezondheidszorg op school zelf.

■ Drugsrazzia's?

Religie en religiebeleving op school

Geen boerkini's gewenst

Moslimmeisjes van onze school konden tot oktober in boerkini gaan zwemmen tijdens het middaguurtje voor vrouwen in het stedelijk zwembad. Voor sommige meisjes was dat een manier om hun eindtermen voor zwemmen te halen. Eerder probeerden ze met de groep mee te gaan zwemmen in een ander zwembad, maar daar werden ze geweigerd vanwege hun boerkini. Dat privézwembad motiveerde het boerkiniverbod op basis van hygiëne, duurzaamheid (een boerkini zou meer water absorberen) en het argument dat andere klanten er aanstoot aan zouden nemen.

Momenteel is het stedelijk zwembad gesloten en kunnen de schoolmeisjes nergens meer gaan zwemmen.

Kleuterparticipatie

Kleuterparticipatie bevorderen?

- Belangrijk doel, juiste middelen nodig

- Niét universele financiële incentive
- Niét verlaging van leerplicht

Gerichte flankerende maatregelen nodig

- Kleuteronderwijs: drempels verlagen

- tijdig aanmelden waar capaciteitsdruk is
- aandacht voor zorg
& warme overgang van thuis/opvang naar school
- Specifieke lokale flankerende maatregelen

- Blijvende en kwalitatieve monitoring door AgODi